

Türkiye Bankalar Birliği'nden

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ RİSK MERKEZİ YÖNETMELİĞİ

(Resmi Gazetenin 10 Nisan 2012 tarih ve 28260 sayılı nüshasında yayımlanmıştır)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 - (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezinin kuruluşuna, faaliyetine ve çalışmasına, Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi yönetiminin oluşumuna, toplanmasına ve karar almasına, Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezine verilen bilgilerin kapsam, biçim ve içeriğine ve bunların paylaşılmasına, paylaşılacak bilgilerin kapsam ve içeriğine, ücretlendirilmesine ve üyelerce ödenecek aidatların belirlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 - (1) Bu Yönetmelik, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun Ek 1 inci maddesi hükmüne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 - (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

- a) Asgari bildirim limiti: Toplanacak ve paylaşılacak bilgilerin alt sınırını,
- b) Finansal kuruluş: Kredi kuruluşları dışında kalan ve sigortacılık, bireysel emeklilik veya sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmak veya Kanunda yer alan faaliyet konularından en az birini yürütmek üzere kurulan kuruluşlar ile kalkınma ve yatırım bankaları ve finansal holding şirketlerini,
- c) Kanun: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,
- ç) Kaynak kuruluş: Üyeler haricinde, Risk Merkezinin kuruluş amaçları doğrultusunda bilgi talep ettiği özel hukuk tüzel kişileri ile kamu kurum ve kuruluşlarını, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşlarını,
- d) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,
- e) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,
- f) Kredi kuruluşu: Mevduat bankalarını ve katılım bankalarını,
- g) Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,
- ğ) Müşteri: Risk Merkezinin kuruluş amaçlarına uygun olarak hakkında bilgi toplanan tüm gerçek ve tüzel kişileri,
- h) **(Değişik:RG-06/08/2013-28730)⁽¹⁾** Risk Merkezi: Kanunun ek 1 inci maddesinde öngörülen; kredi kuruluşları ile Kurulca uygun görülecek finansal kuruluşların müşterilerinin risk bilgilerini toplamak ve söz konusu bilgileri bu kuruluşlar ile gerçek veya tüzel kişilerin kendileriyle ya da onay vermeleri koşuluyla gerçek veya tüzel kişiler ile de paylaşılmasını sağlamak üzere Türkiye Bankalar Birliği nezdinde kurulan, ayrı bir tüzel kişiliği bulunmayan Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezini,
- ı) Risk Merkezi Birimi: Risk Merkezi Yönetimi tarafından alınan kararları uygulamak üzere Türkiye Bankalar Birliği tarafından oluşturulan birimi,
- i) Risk Merkezi Yönetimi: Risk Merkezinin görev ve faaliyetlerini sevk ve idare etmek üzere oluşturulmuş olan Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi yönetimini,
- j) Üye: Kredi kuruluşları ile Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezine Kurul tarafından üye olması uygun görülen her bir finansal kuruluşu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Risk Merkezi Yönetimi

Risk Merkezi Yönetiminin oluşumu

MADDE 4 - (1) Risk Merkezi Yönetimi, Kurumun ve Merkez Bankasının personeli arasından belirleyeceği birer üye dâhil olmak üzere dokuz üyeden oluşur.

(2) Risk Merkezi Yönetiminin Kurumun ve Merkez Bankasının kendi personeli arasından belirleyeceği üyeler dışındaki yedi üyesi, Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu tarafından seçilir. Bu üyelerin beşi Türkiye Bankalar Birliği üyesi bankalar tarafından, biri Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından, biri Risk Merkezine üye olması Kurul tarafından uygun görülen diğer finansal kuruluşların mesleki birlik, merkez birlik veya derneklerinin her biri tarafından en fazla bir kişi olmak üzere önerilen aday veya adaylar arasından Türkiye Bankalar Birliği tarafından seçilir. Risk Merkezi tarafından yapılacak bildirim takiben otuz gün içinde aday bildirilmesi zorunlu olup, bu süre içinde aday bildirilmediği takdirde Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu ilgili meslek grubundan doğrudan seçim yapar. Türkiye Bankalar Birliği üyesi bankalar arasından seçilen söz konusu beş üyeden bankalarda çalışanların farklı bankalarda çalışıyor olması şarttır.

(3) Kurum ve Merkez Bankası üyeleri hariç, Risk Merkezi Yönetimi üyelerinin Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen şartlar ile 25 inci maddesinin ikinci fıkrasında genel müdür yardımcılarında aranan şartları taşımaları şarttır.

(4) Üyelerin görev süresi üç yıldır. Bir üyenin tekrar aynı göreve seçilmesi mümkündür.

(5) Üyenin, taşınması gereken nitelikleri kaybetmesi, ölümü, vesayet altına alınması, üyelikten istifası, imza yetkisinin Kurul tarafından kaldırılması, Kurum ve Merkez Bankası üyesi dahil çalıştığı kuruluş ile ilişkisinin kesilmesi, çalıştığı kuruluşun faaliyet izninin iptal edilmesi veya geçerli mazereti olmaksızın bir takvim yılında toplam üç toplantıya katılmaması veya bir toplantıya katıldığı halde ilgili Risk Merkezi Yönetimi kararlarını süresi içinde imzalamaması veya karşı oy gerekçesini süresi içinde yazılı olarak bildirmemesi hallerinde üyeliği sona erer.

(6) Üyenin üyeliğinin sona ermesi durumunda, bu Yönetmeliğin ilgili maddelerine göre işlem yapılır. Risk Merkezi tarafından yapılacak bildirim takiben otuz gün içinde aday bildirilmemesi halinde, Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu ilgili meslek grubundan doğrudan seçim yapar. Bu üyenin görev süresi de üç yıldır.

(7) Risk Merkezi Yönetimine üyeler arasından en az beş üyenin oyuyla bir Başkan, bir Başkan vekili seçilir. Seçimin ilk iki turda gerçekleştirilememesi halinde, ikinci turda en çok oyu alan iki adayla yapılacak üçüncü turda en çok oyu alan seçilmiş sayılır.

(8) Başkan ve Başkan vekilinin toplantıya katılmaması halinde o toplantı üyelerin kendi aralarından seçecekleri bir kişi tarafından idare edilir.

Risk Merkezi Yönetimi toplantısı, toplantı ve karar nisabı ve kararların uygulanması

MADDE 5 - (1) Risk Merkezi Yönetiminin, Risk Merkezi Yönetimi Başkanının daveti ile her ay en az bir kez toplanması esastır. Toplantı gündemine alınması talebiyle Risk Merkezi Birimine yapılan başvurular da dikkate alınarak oluşturulan toplantı gündemi, toplantıdan en az yedi gün önce yazılı olarak üyelere bildirilir. Ancak, olağanüstü durumlarda Risk Merkezi Yönetimi Başkanı tarafından yedi günlük süreye tabi olunmaksızın toplantı daveti yapılabilir. Gündem dışı konulara ilişkin toplantıda karar alınamaz.

(2) Toplantı için en az altı üyenin hazır bulunması şarttır. Kararlar, en az beş üyenin aynı yöndeki oyuyla alınır. Her üye, yönetimde bir oy hakkına sahiptir. Çekimser oy kullanılması veya oy kullanılmaması ret olarak kabul edilir.

(3) Risk Merkezi Yönetimi tarafından alınacak kararlar tarih ve numara sırasına göre Risk Merkezi karar defterine kaydedilir. Her karar üyeler tarafından karar tarihinden itibaren en geç bir ay içinde imza olunur.

(4) Risk Merkezi Yönetimi tarafından alınacak kararların uygulanması Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek esaslar çerçevesinde Risk Merkezi Birimi tarafından yerine getirilir.

(5) Risk Merkezi Yönetimi üyelerinin huzur hakkı Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Risk Merkezi Yönetiminin görev ve yetkileri

MADDE 6 - (1) Risk Merkezi Yönetimi;

a) Üye kuruluşların müşterilerinin risk bilgilerinin toplanmasını ve paylaşılmasını sağlamak,

b) **(Değişik:RG-06/08/2013-28730)**⁽¹⁾ Gerçek ya da tüzel kişilerin gerekçesini belirterek risk bilgilerinin kendilerine verilmesi için yazılı talepte bulunmaları ya da kredi kuruluşları ile Kurulca uygun görülecek finansal kuruluşlar dışındaki bir gerçek veya tüzel kişiye bu nitelikteki bilgilerin verilmesi için onay verdiklerinin ispat edilmesi halinde bahse konu bilgileri talepte bulunan tarafça karşılanacak belli bir ücret karşılığında vermek,

c) Kuruluş amaçları doğrultusunda üye kuruluşlardan müşterileri ile ilgili her türlü bilgiyi istemek,

ç) Üye kuruluşlardan talep edilen bilgilerin, süresinde gönderilmemesi, geç veya eksik veya kontrol hataları veya diğer bildirim hataları ile gönderilmesi hallerini tanımlamak, bu hallerde uygulanacak yaptırım olarak ilgili üye kuruluşu bilgi akışının durdurulma süresi ve kapsamına ilişkin esas ve usulleri belirlemek, uygulamak ve yaptırım uygulanan üyeleri gerektiğinde Kuruma bildirmek ve Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kuruluna bilgi vermek,

d) Gerekli görülen hallerde, ücreti üye tarafından karşılanmak üzere, üye kuruluşlarda bağımsız denetim kuruluşlarına bilgi sistemleri konusunda denetim yaptırılmasını talep etmek,

e) Risk Merkezinden temin ettiği bilgi ve belgelerin gizliliğinin sağlanmasına yönelik önlemleri almayan üye kuruluşu bilgi akışını durdurmak,

f) Kuruluş amaçları doğrultusunda özel hukuk tüzel kişileri ile kamu kurum ve kuruluşlarından, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşlarından bilgi talep etmek,

g) Kuruluş amaçları doğrultusunda özel hukuk tüzel kişileri ile kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşlarıyla Kurulun uygun görüşüne istinaden bilgi alışverişine yönelik sözleşmeler imzalamak,

ğ) Topladığı her türlü bilgiyi, Kurum ve Merkez Bankasına belirlenen biçim ve sürede vermek,

h) Tahsil edilecek aidat, komisyon, ek komisyon ve ücret tutarlarını belirlemek,

ı) Nezdindeki her türlü bilgi alışverişinin Kanunun 73 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca en az beş banka tarafından kurulmuş şirketler aracılığı ile yapılacak olması halinde, ilgili şirketlerin seçimi ve bu şirketlerle imzalanacak sözleşmeler konularında Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kuruluna görüş vermek, imzalanan sözleşmelerin uygulamasını takip etmek,

i) Gerek duyduğu konularda inceleme, araştırma ve değerlendirme yaparak öneri ve görüşlerinin alınmasını teminen çalışma usul ve esaslarını belirleyeceği çalışma grupları oluşturmak,

j) Bu Yönetmelik ile kendisine düzenleme yapma yetkisi verilen konularda uygulamaya ilişkin genelgeler oluşturmak,

k) Bu Yönetmelik ve Risk Merkezine ilişkin ilgili diğer düzenlemelerde değişiklik önerilerini Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kuruluna sunmak,

l) Bu Yönetmelikte belirlenen başvuru yöntemlerine ilave olarak internet, otomatik vezne makinesi, çağrı merkezi ve benzeri alternatif dağıtım kanalları üzerinden de başvuru alınmasına ve ücret tahsilatı yöntemlerine ilişkin esas ve usulleri belirlemek,

m) Müşteri onayının alındığına ve onayının içeriğine ilişkin bilgilendirmenin esas ve usullerini başvuru yöntemine göre belirlemek,

n) **(Değişik:RG-06/08/2013-28730)**⁽²⁾ Risk merkezi raporunun, 10/4/2012 tarihli ve 28260 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi Üyelerinin Müşterilerinin Risk Merkezi Nezdindeki Bilgilerinin Kendilerine ya da Onay Vermeleri Koşuluyla Belirledikleri Gerçek veya Tüzel Kişilere Verilmesine İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelikte belirtilen teslim yöntemlerine ilave olarak üyeler aracılığıyla teslimi dahil, diğer teslim yöntemlerine ilişkin esas ve usulleri belirlemek

ile görevli ve yetkilidir.

(2) Risk Merkezi Yönetimi faaliyetleri nedeniyle Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kuruluna karşı sorumludur.

(3) Kurul ve Merkez Bankası tarafından uygun görülecek tedbirler Risk Merkezi Yönetimi tarafından ivedilikle yerine getirilir.

Temsil

MADDE 7 - (1) Risk Merkezi Yönetimi, biri Başkan veya Başkan vekili olmak üzere iki üyenin müşterek imzası ile birlikte temsil edilir.

(2) Risk Merkezi, resmi makamlar, mahkemeler, üçüncü kişiler nezdinde Türkiye Bankalar Birliği tarafından temsil edilir.

İç kontrol ve iç denetim sistemi kurulması

MADDE 8 - (1) Türkiye Bankalar Birliği, Risk Merkezi faaliyetlerinin doğru, güvenli ve aksamadan yürütülmesini teminen nezdinde etkin bir iç kontrol ve iç denetim sistemi kurar. Faaliyetlerin Kanunun 73 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca en az beş banka tarafından kurulmuş şirketler aracılığı ile yapılacak olması halinde, Türkiye Bankalar Birliğinin bu sistemi nezdinde kurma yükümlülüğü bulunmamakta olup, şirketler nezdinde iç kontrol ve iç denetim sistemi kurulmasını sağlar. İç denetim hizmeti dışarıdan da alınabilir. Ancak, Kanunun 73 üncü maddesi kapsamında yer alan banka veya banka müşterilerinin sırlarına vakıf olunması sonucunu doğuracak iç denetim hizmetinin bulunması halinde, şirketlerin bu hizmeti kendi bünyelerinde personel çalıştırmak suretiyle yerine getirmesi zorunludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bilgi Paylaşımı

Risk Merkezine üyelere verilecek bilgilerin kapsam, biçim ve içeriği

MADDE 9 - (1) Risk Merkezine,

a) Kredi limiti, Risk Merkezi Yönetimince belirlenecek asgari bildirim limiti ve üzerindeki gerçek ve tüzel kişilere tahsis edilen nakdi ve gayrinakdi kredi, fon ve faaliyetleri kapsamındaki alacaklarına ilişkin limitlerinin bildirim tarihi itibarıyla tutarı müşteri bazında,

b) Kredi riski, üye kuruluşlar tarafından müşterilerine fiilen kullanılan veya kullanılmasına aracılık edilen nakdi ve gayrinakdi kredi, fon ve faaliyetleri kapsamındaki alacaklar, bunlara ait faiz ve kar payları ile ilgili bildirim döneminde açılan ve vadesi içinde kapanan nakdi ve gayrinakdi kredilerin, fon ve faaliyetleri kapsamındaki alacakların toplam adedi ve tutarı ile bunların Risk Merkezi Yönetimince belirlenecek gecikme bilgisi müşteri veya hesap bazında,

c) 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar için Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c), (ç) ve (d) bentleri gereğince donuk alacak niteliğindeki kredi ve diğer alacaklar müşteri bazında,

ç) 20/7/2007 tarihli ve 26588 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerince Alacakları için Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ hükümlerine uygun olarak Tasfiye Olunacak Alacaklar ve Zarar Niteliğindeki Alacaklar hesabında izlenen alacaklar ile Kurulca uygun görülecek diğer finansal kuruluşların benzer nitelikteki alacakları müşteri bazında,

d) Üyelere karşı tasfiye olunacak borçları bulunan gerçek kişi müşterilerin kimlik bilgileri ve Risk Merkezi Yönetimi tarafından belirlenecek diğer bilgiler,

e) Risk Merkezi Yönetimince belirlenecek asgari bildirim limitinin üzerindeki ödememe protestoları senet bazında, bu limitin altında kalan protestolu senetler ise adet ve tutar olarak tek kalem halinde,

f) Ödenen ve karşılıksız işlemi yapılan çekler ve hesap sahibiyle ilgili bilgiler,

g) Risk Merkezinin kuruluş amaçları doğrultusunda Kurul tarafından belirlenen diğer bilgiler,

ğ) Kurulun ve Merkez Bankasının uygun görüşlerinin alınması kaydıyla, Risk Merkezi Yönetimi tarafından Risk Merkezinin kuruluş amaçları doğrultusunda belirlenen diğer bilgiler bildirilir.

(2) Risk Merkezi Yönetimi asgari bildirim limitinin olup olmayacağını ya da hangi tutarda olacağını tespit etmeye yetkilidir.

Risk Merkezi nezdindeki bilgilerin üyeler ile paylaşımı

MADDE 10 - (1) Kredi limiti ve kredi riski bilgileri müşteri bazında birleştirilerek bu müşteriler hakkında bildirimde bulunan üyelere bildirim dönemi itibarıyla topluca bildirilir.

(2) **(Değişik:RG-19/12/2012-28502)**⁽¹⁾ Müşteri bazında kredi limiti ve kredi riski bildirim yapan üyeler, müşterisi olanlar ve müşterisi olmayanlar hakkında sorgu bazında kredi limiti ve kredi riski bilgisini, 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (c) ve (ç) bentlerinde yer alan bilgilerini ve ödenen çek bilgisini münferiden alabilir.

(3) **(Değişik:RG-19/12/2012-28502)**⁽¹⁾ Karşılıksız çek bilgileri ve ödememe protestoları dönemsel olarak üyeler ile paylaşılır.

(4) Üyelere karşı tasfiye olunacak borçları bulunan gerçek kişi müşterilerin kimlik bilgileri müşteri bazında kredi limiti ve kredi riski bildirimini yapan üyeler ile paylaşılır.

(5) Risk Merkezi Yönetimi, özel hukuk tüzel kişileri, kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşlarından aldığı bilgiler ile bilgi alışverişine yönelik imzalanmış sözleşmeler kapsamında temin ettiği bilgileri, üyelerinin maruz kalacakları riskleri ölçmek, karşı tarafın malî gücünü düzenli olarak analiz etmek ve izlemek için ihtiyaç duydukları gerekli bilgileri dikkate alarak paylaşır.

(6) Risk Merkezi, nezdinde toplanan verilerden yararlanarak kuruluş amacına uygun çeşitli ürünler, bilgi setleri veya raporlar üretip paylaşabilir.

(7) Kurulun ve Merkez Bankasının uygun görüşlerinin alınması kaydıyla, Risk Merkezi Yönetimi, Risk Merkezinin kuruluş amaçları doğrultusunda paylaşılacak diğer bilgileri ve paylaşım yapılacak üyeleri belirlemeye yetkilidir.

Risk Merkezince kaynak kuruluşlardan bilgi talep edilmesi

MADDE 11 - (1) Risk Merkezi, Risk Merkezinin kuruluş amaçları doğrultusunda kanunlarda özel hayat ve aile hayatının gizliliğine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla özel hukuk tüzel kişileri ile kamu kurum ve kuruluşlarından, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşlarından bilgi talep etmeye yetkilidir.

Risk Merkezinin bilgi alışverişine yönelik sözleşme yapması

MADDE 12 - (1) Risk Merkezi, Risk Merkezinin kuruluş amaçları doğrultusunda özel hukuk tüzel kişileri ile kamu kurum ve kuruluşlarıyla, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşlarıyla Kurulun uygun görüşüne istinaden bilgi alışverişine yönelik sözleşmeler imzalamaya yetkilidir. Söz konusu sözleşmeler uyarınca bahsedilen özel hukuk tüzel kişileri ile kamu kurum ve kuruluşlarıyla, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşlarıyla sadece müşterinin onay verdiği Risk Merkezi nezdindeki risk bilgileri paylaşılır. Bu kapsamda müşteriden alınan ve her türlü sözleşmeden ayrı olarak düzenlenen onayda, müşterilerin bilgisinin paylaşılmasını istediği özel hukuk tüzel kişileri ile kamu kurum ve kuruluşlarıyla, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşları, paylaşılacak bilginin kapsamı ve süresi belirtilir.

Gerçek veya tüzel kişilerin Risk Merkezine başvuru esasları

MADDE 13 - (1) Gerçek veya tüzel kişiler, kendilerine ait bilgilerin kendilerine ya da üçüncü kişilere verilmesine ilişkin başvurularını yazılı olarak Risk Merkezine yapar.

(2) (**Değişik:RG-06/08/2013-28730**)⁽¹⁾ Gerçek veya tüzel kişilerin kendilerine ait bilgilerin kendilerine ya da onay vermeleri koşuluyla belirledikleri gerçek veya tüzel kişilere verilmesini teminen başvuru ve onay verme sürecine ilişkin esas ve usuller ayrı bir yönetmelik ile düzenlenir.

Kurum ve Merkez Bankasına bilgi verilmesi

MADDE 14 - (1) Risk Merkezi, topladığı her türlü bilgiyi Kurum ve Merkez Bankasına istenen biçim ve sürede verir.

Kamuoyuna açıklanacak bilgiler

MADDE 15 - (1) Risk Merkezi konsolide kredi limiti ve kredi riski, protestolu senet ile ödenen ve karşılıksız çeklere ilişkin istatistikî bilgiler ile Risk Merkezi Yönetiminin uygun gördüğü diğer istatistikî bilgileri dönemsel olarak kamuoyuna açıklar.

Bilgi alışverişinin şirketler aracılığı ile gerçekleştirilmesi

MADDE 16 - (1) Risk Merkezi, nezdindeki her türlü bilgi alışverişini Kanunun 73 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca kurulmuş şirketler aracılığı ile gerçekleştirdiği takdirde;

a) Şirketler tarafından yapılan bilgi alışverişi, başka bir alt hizmet sağlayıcı şirkete devredilemez.

b) Şirketler, nezdlerinde iç kontrol ve iç denetim sistemi kurarlar. İç denetim hizmeti dışarıdan da alınabilir. Ancak, Kanunun 73 üncü maddesi kapsamında yer alan banka veya banka müşterilerinin sırlarına vakıf olunması sonucunu doğuracak iç denetim hizmetinin bulunması halinde, şirketlerin bu hizmeti kendi bünyelerinde personel çalıştırmak suretiyle yerine getirmesi zorunludur.

c) (**Değişik:RG-11/02/2014-28910**)⁽¹⁾ Şirketlerin Risk Merkezi nezdindeki bilgilerden yararlanarak yazılım, model, rapor üretmeleri ve benzeri diğer ürünleri geliştirmeleri mümkündür. Ancak, her koşulda geliştirilen ürünler öncelikle Risk Merkezi'nin kullanımına sunulur. Risk Merkezi Yönetimi tarafından değerlendirilen bu kapsamdaki ürün tekliflerinden Risk Merkezi tarafından kullanılmasına karar verilen

ürünlerin hak, mülkiyet ve telif hakları Risk Merkezine, kabul edilmeyenlerin hak, mülkiyet ve telif hakları ise şirketlere aittir.

ç) Şirketler, Risk Merkezine ilişkin bilgilerin toplanması, depolanması ve paylaşım sürecini kendi süreçlerinden ayrı tesis ederler ve bu ayrışmayı sağlamak amacıyla her türlü önlemi alırlar.

(2) Risk Merkezi, sözleşme kapsamında yürütülen faaliyetler ile sınırlı olmak üzere şirketler nezdinde denetim yapma yetkisine sahiptir.

(3) Risk Merkezinin, nezdindeki her türlü bilgi alışverişini Kanunun 73 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca kurulmuş şirketler aracılığıyla gerçekleştirmek istemesi durumunda söz konusu şirketlerin seçimi hakkında Kurulun olumlu görüşü alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Sorumluluk**

Risk Merkezi üyelerinin sorumlulukları

MADDE 17 - (1) Üyeler;

a) Risk Merkezi tarafından bu Yönetmelik kapsamında talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi zamanında, tam ve gerçeğe uygun olarak vermek,

b) Risk Merkezi ile gizlilik sözleşmesi yapmak ve Risk Merkezinden temin ettiği her türlü bilgi ve belgenin gizliliğinin sağlanmasına yönelik her türlü önlemi almak,

c) Risk Merkezinden temin ettiği bilgileri yalnızca kendi iç işlemlerinde kullanmak, diğer üyeler dahil herhangi bir gerçek ve tüzel kişi ile paylaşmamak,

d) Sorumluluklarının yerine getirilmesini teminen gerekli altyapıyı oluşturmak ve işlerliğinin sürdürülmesini sağlamak,

e) Risk Merkezi tarafından talep edildiği takdirde, ücreti kendisi tarafından karşılanmak üzere bağımsız denetim kuruluşlarına bilgi sistemleri konusunda denetim yaptırmak,

f) Risk Merkezi ile koordinasyonu sağlamak üzere kendisini temsilen en az bir sorumlu belirleyerek bunu Risk Merkezine bildirmek,

g) Risk Merkezi Yönetimi üyesi mensubunun üye olabilme koşullarını takip etmek ve değişiklikleri bildirmek,

h) Aidat, komisyon ve kendisinden talep edilen bilgilerin süresinde gönderilmemesi, geç veya eksik veya kontrol hataları veya diğer bildirim hataları ile gönderilmesi halinde ek komisyonu talep edilen sürelerde ödemek

ile sorumludur.

Risk Merkezinin sorumluluğu

MADDE 18 - (1) Gerçek veya tüzel kişilerin Risk Merkezince paylaşılan bilgileri ile ilgili itiraz ve şikayetlerinin muhatabı itiraz veya şikayet konusu bilgiyi sağlayan üye veya kaynak kuruluştur. Risk Merkezinin vereceği bu bilgiler nedeniyle üyeler, kaynak kuruluşlar ve üçüncü şahıslara karşı hiçbir sorumluluğu bulunmamaktadır.

(2) Risk Merkezinin, üyeleri veya kaynak kuruluşlar tarafından kendisine verilen bilgilerin doğruluğunu araştırma yükümlülüğü bulunmamakta ve bu bilgilerden kaynaklanabilecek ihtilaflarda herhangi bir taraf sıfatı da bulunmamaktadır. Şu kadar ki Risk Merkezi, kendi kusuru ile sebebiyet verdiği zararlardan dolayı üyeler, kaynak kuruluşlar ve üçüncü şahıslara karşı sorumludur.

(3) Risk Merkezi edindiği her türlü bilgi ve belgenin gizliliğinin sağlanmasına yönelik her türlü önlemi almakla sorumludur.

Gizlilik

MADDE 19 - (1) Risk Merkezinin tüm işlem ve kayıtları gizlidir. Risk Merkezinden temin edilen bilgiler yalnızca bilgiyi alan üyenin kendi iç işlemlerinde kullanılabilir, diğer üyeler dahil herhangi bir gerçek ve tüzel kişi ile paylaşılabilir.

(2) Risk Merkezi nezdinde bulunan sır niteliğindeki bilgileri, bu konuda kanunen yetkili kılınan mercilerden başkalarına açıklayanlar, hukuka aykırı olarak kendisi ya da başkası yararına kullananlar, yayanlar, verenler, aktaranlar veya ele geçirenler hakkında Kanunun 159 uncu maddesi hükümleri uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Aidat, Komisyon, Ek komisyon ve Ücretler

Risk Merkezince talep edilecek aidat, komisyon, ek komisyon ve ücret

MADDE 20 - (1) Risk Merkezi faaliyet giderlerini karşılamak üzere, üyelere aidat, komisyon, ek komisyon ile Risk Merkezi Raporu talep eden gerçek ve tüzel kişilerden ücret talep etmeye yetkilidir.

(2) Risk Merkezinin, giderlerini karşılayacak kadar gelir elde etmesi esastır. Risk Merkezinin gelir ve giderleri Türkiye Bankalar Birliğinin gelir ve giderlerinden ayrı olarak takip edilir ve bir mali yılsonunda Risk Merkezi gelirlerinin giderlerini aşması durumunda, aşan tutar Risk Merkezinin bir sonraki yıl bütçesine aktarılır.

Aidat

MADDE 21 - (1) Üye, Risk Merkezi Yönetimi tarafından belirlenecek yıllık aidat tutarını ödemekle yükümlüdür. Risk Merkezi Yönetimi, üyenin aktif büyüklüğü, faaliyet alanı, bilgi alışveriş hacmi, sektör payı ve benzeri kriterleri dikkate alarak aidat tutarını farklılaştırmaya yetkilidir.

(2) Aidat, her yılın Mart ayında Risk Merkezi Yönetimi tarafından belirlenerek üyelere duyurulur. Aidatın Haziran ayı sonuna kadar yatırılması zorunlu olup, üyelere süresi içinde yatırılmayan aidat kanuni yollara başvurularak tahsil edilir.

Komisyon ve ek komisyon

MADDE 22 - (1) Üye, birim sorgulama maliyeti ve sorgulama sayıları esas alınarak Risk Merkezi Yönetimi tarafından aylık olarak belirlenecek sorgulama komisyonunu ödemekle yükümlüdür.

(2) Üye, kendisinden talep edilen bilgileri, süresinde göndermemesi, geç veya eksik veya kontrol hataları veya diğer bildirim hataları ile göndermesi hallerinden kaynaklanan maliyetler için Risk Merkezi Yönetimi tarafından kendisinden talep edilen ek komisyonu ödemekle yükümlüdür.

Ücret

MADDE 23 - (1) Gerçek ve tüzel kişilerin Risk Merkezi Raporunun kendilerine ya da onay vermeleri koşuluyla üçüncü kişilere verilmesinin talep edilmesi durumunda, uygulanacak ücretler bir önceki yılda gerçekleşen verilerden yola çıkarak bir sonraki yıla ilişkin maliyet analizi çerçevesinde Risk Merkezi Yönetimi tarafından belirlenir ve Risk Merkezinin internet sitesi aracılığı ile duyurulur.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Huzur hakkı

MADDE 24 - (1) Risk Merkezi Yönetimi üyelerinin kurumlarından alınabilecek temsilcilerine huzur hakkı ödenmemesine ilişkin talepler yerine getirilir.

İlk aidat ve ücretin belirlenmesi

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) Risk Merkezinin yılsonundan önce faaliyete geçmesi halinde, yıllık olarak belirlenen aidat kalan süreye bağlı olarak üyelere tahsil edilir.

(2) Risk Merkezi Raporu ücreti ilk yıl için tahmini maliyet esasına göre belirlenir.

Geçmiş dönemlere ilişkin bilgi paylaşımı

GEÇİCİ MADDE 2 - (1) 1/1/2007 tarihinden Risk Merkezinin bilgi paylaşımına başladığı döneme ilişkin takvim yılına kadar, 9 uncu maddenin birinci fıkrasının;

a) (b) bendine göre bildirilen kullandırılmış ve kapanmış nakdi ve gayrinakdi kredi, fon ve faaliyetleri kapsamındaki alacaklar ile donuk alacakların (tasfiye olunacak alacaklar) toplam adedi ve tutarı,

b) (f) bendine göre bildirilen karşılıksız işlemi yapılan çekler dışında kalan ödenen çeklerin toplam adedi ve tutarı

müşteri bazında alınır ve ilgili üyeler ile paylaşılır.

Üyelere karşı tasfiye olunacak borçları bulunan gerçek kişi müşterilerin bildirim

GEÇİCİ MADDE 3 - (1) Geçici 2 nci madde kapsamında bilgilerin tamamlandığı dönemden itibaren 1 yıl sonra, 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (d) bendine göre, üyelere karşı tasfiye olunacak borçları bulunan gerçek kişi müşterilerin kimlik bilgilerinin alınması ve 10 uncu maddenin dördüncü fıkrası gereği paylaşılması uygulamasına son verilir. Ancak Risk Merkezi Yönetimince bu süre sonunda söz konusu uygulamaya son verilmesi halinde bilgi kaybı olacağı değerlendirilmesi durumunda, söz konusu eksikliğin giderilmesi amacıyla Risk Merkezi Yönetimi tarafından bu süre 1 yıl daha uzatılabilir.

Yürürlük

MADDE 25 - (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Bankalar Birliği yürütür.